

GUIDE

Lyckas med ditt drömbadrum

9 steg för din badrumsrenovering

Att renovera badrum kan kännas som ett stort projekt, men härligt när det är klart! Här ger vi dig vägledning och tips för att du ska få en smidig väg till ditt nya badrum.

**kakel
design**

Vad ingår i en badumsrenovering rent praktiskt?

Planering

Rivning &
Demontering

Återuppbyggnad
& konstruktion

Plattsättning och
montering av inredning

9 steg till en lyckad badrumsrenovering

1

Bestämma start och tidsåtgång.

2

**Hur ska badrummet se ut?
Material och funktioner.**

3

**Bestäm planlösning och
rita upp ditt badrum.**

4

Budget.

5

Ta in offerter.

6

Välj rätt hantverkare.

7

Avtal, tidplan och delmoment.

8

Uppstartsmöte.

9

Slutbesikting.

1

Bestämna start och tidsåtgång.

Planera tidigt när renoveringen ska ske

När den ska sätta igång och när allt ska svara klart. Speciellt om du ska bo i bostaden under tiden. Då är det en hel del praktiskt som beslut behöver lösas. Exempelvis kan det finnas en fördel i att renovera under en period då man ändå är bortrest. Men om något oväntat upptår så är det klokt att vara tillgänglig och kanske även kunna vara på plats för att ta snabba beslut.

Tillgängliga hantverkare

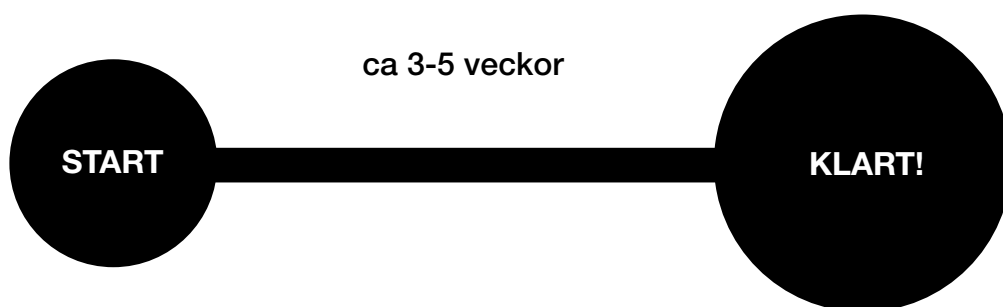
Man är förstås beroende av att det finns hantverkare tillgängliga under den tid man önskar att renovera. Det är en av anledningarna till att man behöver god framförhållning, gärna flera månader.

Renoveringstid

Själva renoveringen tar normalt 3-5 veckor att genomföra. Beroende på hur stort bardummet är, och hur mycket som ska ändras och byggas.

Material och leveranstid

Material och inredning kan vara beställningsvaror som kan ha en eller flera månadersleveranstid.

2

Hur ska badrummet se ut? Material och funktioner.

Börja skriva ner vilka funktioner du vill ha. Helkaklat eller halvkaklat? Dusch eller badkar, eller både och? Golvvärme, vattenburen eller el? Vill du ha handdukstorkare, och kanske få plats med tvättmaskin?

Vad är viktigt för just dig och din familj? Tänk på vem som ska använda badrummet. Här kommer lite tips för de olika valen man behöver ta när man börjar planera sitt badrum.

Ytskikt

Första valet som sätter tonen i hela badrummet och du ska trivas med det under en lång tid. Vilket ytskikt du väljer kan ha påverkan på hur väggar och golv måste konstrueras, så detta val är viktigt. Kakel och klinker är det absolut vanligaste materialet. Men det finns många andra alternativ. Målade ytor och våtrumsmatta blir billigare men håller inte lika länge som kakel, klinker och betong. Vill man ha kakel och klinker i badrummet så blir det mer underarbete, men i gengäld blir badrummet hållbarare och håller också längre över tid. Dessutom mycket lättare att sköta. En viktig detalj som många missar är fogens bredd och färg, välj det när du väljer kakel/klinker.

Badrumsmöbel

Kommod, underskåp eller tvättställ, i badrummet behöver man förvaring. Tänk på vilken bredd och djup som passar, och att du kan öppna dörrar/lådor smidigt. Utbudet av badrumsmöbler är väldigt stort, så tänk på just dina behov. Förutom standardstorlekar finns måttbeställda varianter. Tvättställ finns i porslin, glas, metall eller kompositmaterial. De kan monteras infällda eller ovanpå kommod/bänkskiva. Tänk på om du behöver någon mer förvaring, det finns smarta högskåp till extraförvaring.

2 forts.

Hur ska badrummet se ut? Material och funktioner.

Dusch - duschkörna/duschvägg

Ska duschen byggas in, eller vill du ha duschväggar i glas? Vill du ha glasdörr eller duschdraperi? Ska det vara fasta väggar eller glaspartier? Fundera ordentligt på var duschen ska placeras, hörnplacering frigör yta och gör badrummet öppnare. Vanligast är mått på 90x90cm, men allt går att måttanpassa. I större badrum

Duschblandare

Till duschen behövs också en blandare. De vanligaste är takduschset (duschblandare, takdusch och handdusch), duschset (endast duschblandare och handdusch) eller takduschset för inbyggnad. Det går även att välja en s.k. regndusch, där vattnet kommer direkt från taket genom en stor sil. Man då är vi inne på mer avancerade och lite dyrare lösningar.

Badkar

Ska du ha både dusch och badkar? Badkar tar stor plats, men ger ditt badrum en spa-känsla. Badkar finns i en mängd storlekar, för hörnplacering eller fristående. Med eller utan massagemunstycken. Material finns i emalj/plåt, sanitetsakryl, gjutmarmor/komposit. Du behöver också en blandare till badkaret, och du inte kombinerar dusch och badkar i ett duschbadkar.

Tvättställsblandare

Till tvättstället behöver du en blandare (eller två om du har dubbla tvättställ). Om man valt ett toppmonterat handfat med hög kant så finns det blandare som är högre än normalt. Man kan också välja en väggmonterad blandare eller väggblandare för inbyggnad.

Toalettstol

En självklarhet i de flesta badrum. Ska den vara en golvstående variant eller en vägghängd? En golvstående variant är enkel att installera och generellt billigare. Fördelen är att den kräver mindre av väggen rent konstruktionsmässigt och fungerar i de flesta badrum. Nackdelen är att det är lite svårare att komma åt att städa runt om. Vägghängda toaletter har vattencisternen vanligen gömd i väggen.

2 forts.

Hur ska badrummet se ut? Material och funktioner.

Golvbrunn

Liten med ack så viktig detalj. Alla vet vad den har för funktion, men det finns många val att göra här. Väldigt viktig detalj att välja tidigt i processen, då valet påverkar golvkonstruktion, tätskikt, golvavjämning och rördragning. Här finns det också många regler att följa vid installation. Finns som standard runda, eller en rad modernare alternativ som avlånga, väggnära, hörplacerade. Golvbrunnens lock kan också täckas med samma klinker som golvet är lagt i för ett ren design.

Handdukstork

Torkar dina handdukar snabbt, och du har en varm handduk när du duschat klart. Det finns tre olika varianter. Antingen ren eldrift, vattenburen värme eller en kombination av dem s.k. kombidrift. För fin installation utan en synliga kablar och är det smart att tänka på placering tidigt för att dra el eller rör dolt i väggen.

Belysning

I badrummet spenderar vi mycket tid munder de flesta av dygnets timmar. Därför är belysning värt att tänka på ordentligt Ditt badrum kanske har stora fönster som dagtid ger mycket ljus. Men det är viktigt att det finns ordentlig belysning, som kan anpassas även under mörkare timmar.

Takbelysning som spotlights med dimmer ger bra allmänljus, men tänk på punktbelysningen också. En bra tumregel är 1spot per kvm. Över spegel måste man ha bra belysning, det finns ibland integrerat i spegel eller överskåp.

Spegel

Spegel är också en av de där sakerna som är helt nödvändiga i ett badrum. Valet görs ofta i samband med att tvättstall/kommod väljs. Ett litet badrum kan upplevas större med rätt spegel. Välj spegelskåp med inbyggd belysning, eller lite modernare med planspegel. Många speglar har nu också inbyggd belysning.

2 forts. Hur ska badrummet se ut? Material och funktioner.

Ventilation

Duschar och heta bad ger ånga och fukt på väggar och tak i badrummet. Det kan på sikt leda till fuktskador i hus och hem. Ett mer tydligt tecken att spegeln täcks med imma. En badrumsfläkt är en nödvändighet i för flesta badrum. Tänk på detta när det gäller badrumsfläkt:

Frånluftskanal

För att badrumsfläkten ska fungera behöver den kopplas till en frånluftskanal. Använd dig gärna av de frånluftskanaler som eventuellt redan finns i eller i anslutning till badrummet om de ligger lämpligt till.

Automatisk styrning

Automatisk fuktstyrning är en behändig funktion som gör att du inte behöver fundera på om badrumsfläkten behöver vara påslagen eller inte.

Effekt och ljudnivå

Med en stor luftgenomströmning försvinner den fuktiga luften effektivt från badrummet (vanligt är 90-100m³ luft/timme). En badrumsfläkt som låter mycket kan vara störande, en fläkt med kullager tar bort det värsta oljudet. Den håller också längre än en fläkt utan.

Tvättmaskin & Torktumlare

Kanske inte får plats i alla badrum, men praktiskt om man vill ha det istället för en separat tvättstuga. Tänk på var de ska placeras, el och vatten/avlopp måste planeras in här. Man kan behöva en avställningsyta också. Ska dessa byggas in eller inte, placeras ovanpå eller bredvid varandra? Tvättmaskin/torktumlare rör sig också lite när de är igång, så de behöver lite plats för detta.

Tillbehör

Den sista detaljerna som är viktig för att få till känslan i ditt badrum. Både stil och funktion kan sättas med tillbehören. Toalettpappershållare, kroker till små och stora handdukar, toalettbörste, tvättkorg, duschhylla för schampo och en pedalhink.

4

Budget.

Vad kostar det?

Att renovera ett badrum är ofta en av de största investeringarna man gör i sitt hem. Priset varierar mycket då renoveringen ofta för med sig både en hel del material- och arbetskostnader, och därtill kräver arbetsmomenten specialistkunskap med behörighet. Dessutom tar arbetet ofta flera veckor från start till slut.

Hur mycket kostar det då?

I det enskilda fallet är det omöjligt att sätta ett pris då allt beror på vilka materialval man gör, hur stort badrummet är och vilka förutsättningar som finns från början i badrummet. En grov tumregel är 20-40.000kr/kvm för material och arbete.

Skapa gärna en budget och gör en lista på allt material samt ta in ett antal offerter. Både på arbete och material. Här går vi igenom kostnadsposterna för att ge en ungefärlig bild av totalkostnaden för att underlätta för dig att sätta din egen budget för din renovering.

Materialkostnad

Bestäm vilken typ av badrumsinredning du vill ha och ta reda på kostnader och leveranstider från de olika leverantörerna du valt material från. Vad din inredning kommer att kosta beror helt på hur stort badrum du har, vilka material du väljer och vilken inredning du vill ha. Därför kan det vara en bra idé att göra en checklista på all inredning och övrigt material du vill ha i ditt nya badrum för att få en bättre uppfattning om prisnivån.

Utöver ytskikt och badrumsinredningen får du räkna med en materialkostnad för underarbete på väggar, golv, tak och tätskikt och övrigt material som kommer att användas i din renovering. Fråga din hantverkare om ungefärlig materialkostnad på underarbetet.

Arbetskostnad; material & arbete ungefär 50/50

I en grov kalkyl kan du räkna med att arbetskostnaden för en badrumsrenovering, efter rot-avdraget, står för en nästan lika stor del som material och inredning för ett normalt badrum. I en badrumsrenovering är man i behov av en hel del specialistkunskap som exempelvis våtrumsbehörighet och även ett auktoriserat VVS-företag samt behöriga elektriker som hjälper till med olika moment under renoveringen. Dessa specialistkunskaper är helt nödvändiga för en badrumsrenovering, och du får räkna med en dyrare timkostnad för att anlita personer med rätt behörighet. Detta gör att arbetskostnaden kan bli en relativt stor del av den totala kostnaden för en badrumsrenovering.

Du kan få rot-avdrag på 30% av arbetskostnaden, max 50 000 kronor per person och år. Om du är osäker på regelverket, läs mer på Skatteverkets hemsida.

5

Ta in offerter.

Att anlita hantverkare kan vara svårt, speciellt när det gäller ett badrum där flera olika specialister krävs. Vissa är bara plattsättare, elektriker etc, medan större företag har alla yrkesroller bland sina medarbetare.

Kontakta 3-4 st olika byggfirmor. Boka möte och titta på badrummets förutsättningar på plats. Ha din plan och materialval tillgängliga. Jämför sedan. Kolla upp så att du jämför äpplen och äpplen, har alla fått med det som du har med i din kravlista? Ska det vara lösningar som kräver speciella förberedelser, ex. vägghängd toalett eller handdukstork med dold anslutning får vatten/el, se till att det tydligt finns med i specifikationen. Försök förstå exakt vad som ingår/inte ingår. Om du är osäker – fråga!

Vår personal i våra butiker kan alltid tipsa dig om hantverkare vi har som kunder. Vi känner väldigt många, och kan ge dig tips som vi tror passar dina behov.

En viktig punkt är att bestämma vem som köper in materialet. Billigast är förmodligen inte alltid bäst. Se till att materialet uppfyller de krav/standarder som finns. Skiljer det väldigt mycket mellan två offerter? Då kanske inte allt är med? Materialets kvalitet kan också göra att det tar längre eller kortare tid. Dålig kvalitet på kakel/klinker kan ge mer spill.

Nästa fråga är om du ska be om fast pris eller gå på timpris. Du bestämmer själv om du vill ha ett fast pris från byggfirman eller om du vill anlita dem med ett löpande timpris. Det finns för och nackdelar med båda. Ett fast pris kan innebära att byggfirman tar lite extra höjd för att man är lite osäker på hur lång tid arbetet tar. Vid löpande timpris så är nackdelen att timmarna kan springa iväg utan att man har koll helt på vad det gäller. Det är bra att ha avtalat om vad som gäller med eventuella tilläggsarbeten som inte har kunnat förutses och vad som gäller om arbetet dra ut på tiden av någon anledning. Vid större projekt som också ofta handlar om stora summor pengar kan det vara aktuellt med ett antal delbetalningar under arbetets gång, se till att det är med i avtalet. Betala aldrig hela summa i förskott.

6

Välj rätt hantverkare.

Här finns inget 100%-igt facit. Men det finns riktlinjer som är bra att ha koll på när det är dags att välja. Med risk för att låta negativ så kan mycket gå fel och oförutsedda saker kan dyka upp som varken du eller byggaren kunde förutse. Just därför är det extra viktigt att känslan är rätt och att det finns ett förtroende så att man kan lösa eventuella problem på ett smidigt sätt.

Några punkter att ta fasta på:

a) Vad säger/skriver andra? Be om referenser som du kan kontakta. Googla företaget och kika på diverse ställen för omdömen, t ex Google reviews, Reco, Trustpilot etc.

b) Kolla upp företaget, eller underentreprenörer, har de några certifikat? Det finns några olika certifikat/behörigheter som bör hålla koll på och fråga efter:

- Behörig enligt **BBV**, Byggheramikrådets Branschregler för Våtrum
- Auktoriserad enligt **GVK**, Svensk Våtrumskontroll
- Auktoriserat **VVS**-företag, dvs uppfyller krav enligt **Säker Vatten**, utför VVS-installationerna enligt branschregler Säker Vatten-installation, samt skriver intyg för varje installation.
- Auktoriserat elinstallationsföretag. Elinstallatör är ett reglerat yrke. Om man vill bli elinstallatör måste man ansöka om en auktorisation hos **Elsäkerhetsverket**.

c) Är företaget totalentreprenörer? Det är många olika moment som ska samordnas; rörmokare, plattsättare, snickare och elektriker ska vara på plats vid rätt tillfälle. Sköter företaget alla kontakter eller behöver du vara projektledare?

d) Undersök hur det ser ut ekonomiskt för företaget. Är de nystartade eller har de funnits med länge? (www.allabolag.se)

Rekommendationer från folk i din närhet är alltid bra och mest trovärdiga!

6 forts. Välj rätt hantverkare.

Varför är det så stor skillnad på kostnaden för badrumsrenovering mellan olika entreprenörer?

Det finns flera anledningar till att kostnaden för en badrumsrenovering skiljer sig åt mellan olika leverantörer. Behörig och utbildad personal med kollektivavtalsenliga löner och försäkringar genererar en högre timkostnad än annan personal. Enskilda hantverkare har lägre kostnadsmassa än större verksamheter som å andra sidan kan ha en struktur förkundomhändertagande och eftermarknadsåtgärder. Återigen, försök ta del av tidigare erfarenheter och referenser, och reflektera över om det ligger något i det kända uttrycket "Du får vad du betalar för". Dyrast är inte alltid bäst, men billigast är väldigt sällan det.

Måste man anlita en behörig entreprenör?

Det finns inga krav genom lagar, förordningar eller regler som tvingar dig att anlita ett våtrumsbehörigt företag. Försäkringsbolagen kräver dock att badrummet är "fackmässigt utfört" för att ge försäkringsskydd. I BBR (Boverkets byggregler) finns bestämmelser som ska följas, men inte vem som ska utföra dem. Det enda som är reglerat genom lag är el-installationer där det finns krav på vem som får utföra särskilda elarbeten. I samband med att man väljer vilken firma man ska jobba med bör man fundera på om man ska inkludera en flerstegsbesiktning (och inte bara en slutbesiktning som vi pratar om i punkt 11) i arbetet.

På exempelvis www.badrumsbesiktningar.se går det att hitta mer information om vad man bör tänka på i samband med besiktningar av badrum.

7

Avtal, tidplan och delmoment.

Gå igenom allt så inget missats! Vad ingår och vad ingår inte? Vem köper in materialet? Dubbelkolla om priset är efter Rot-avdrag och tänk på moms. Vad händer vid oväntade situationer? Du bör få med att företaget ska kontakta dig innan de gör något kostsamt extrajobb. Vad händer vid ev avtalsbrott? Vilka garantier finns?

Avtal: Några punkter som bör vara med:

- Bostadstyp/beteckning
- Önskat start- och slutdatum
- Antal kvadratmeter på badrummet
- Överenskommet pris eller timmar och betalning
- Totalrenovering eller utvalda delar
- Befintligt skick och material
- Önskade materialval och inredning
- Rivning av befintligt badrum inkl. transport och återvinning av material
- Elinstallationer; ex belysning, handdukstork, eluttag, golvvärme
- VVS och rörinstallationer
- Plattsättning
- Dusch eller badkar
- Förberedelse för tvättmaskin
- Golvvärme och handdukstork
- Inköp och transport av byggmaterial och inredning
- Övriga önskemål

Det finns bra checklistor och mallar på vad som bör finnas med i avtalet. På Villaägarnas hemsida villaagarna.se finns exempelvis en bra avtalsmall som är framtagen av Konsumentverket, Villaägarnas Riksförbund och Sveriges Byggindustrier.

7 forts. Avtal, tidplan och delmoment.

Tidplan:

Försök att få till en detaljerad plan över alla moment som ska ske under renoveringens gång. Kanske skapa ett exceldokument eller liknande för att få fram en tidslinje där momenten ligger med. Se till att tidplanen är förankrad med hantverkarna och stäm av den löpande under projektets gång.

Delmoment att tänka på tidsmässigt:

Ibland måste saker ske i viss ordning, och vissa moment har en tid då arbetet måste vila. Efter rivning av befintligt badrum kan det behövas att alla hantverkare är på plats samtidigt, ibland måste de utföra arbete ensamma. T ex om du flytspacklar golvet för avjämning, så har spacklet en brinntid innan någon kan gå på det. Tiden varierar mellan olika avjämningsmärken. Se till att du är medveten om dessa saker. Se också till att allt material är på plats vid de olika delmomenten.

Några större delmoment

1. Rivning och demolering

Kan gå fort, men också det momentet där underliggande konstruktionsfel kan upptäckas. Eller om man har otur upptäcks mögel och du måste ta in byggfläktar några veckor för att torka ut utrymmet innan arbetet kan återupptas. Här kan det damma rejält, se till att plastdörrar med dragkedja finns upptejpade, det sparar mycket städning!

2. Återbyggnad & konstruktion

Nu ska alla rör och avlopp dras till sin plats. Även el till lampor, strömbrytare och annat. Var noggrann här att allt kommer på de platser ni bestämt. I detta skede görs också ev. golvavjämning och våtrumsskiktet. Tänk på att allt detta har sina egna torktider som gör att arbetet måste vänta tills torktider är genomförda korrekt.

3. Ytskikt & montering

Nu ska ytskikt sättas som kakel och klinker. Fix för kakel har vissa brinntider att ha koll på. När ytskiktet är kaklat och fogat kan inredning, blandare, dusch, badkar, belysning etc. monteras. Tänk på att t ex golvärme inte kan användas på ca 2-3 veckor efter att kakel/klinker satts. Det kan skada fix som kakel är satt i.

8 Uppstartsmöte.

Gå igenom detaljer och delmoment en gång till. Även om du tror att ni är överens, dubbelkolla alla viktiga detaljer igen! Speciellt det som kan vara svårt (dyrt) att ändra på när projektet väl är igång.

Några exempel att prata om:

- Vilken höjd/placering ska det vara på kommod, spegelskåp, handduks-tork, dusch-/badkarsblandare, toalett (om vägghängd)?
- Var ska spotlights/belysning sitta?
- Var ska el och rör komma ut?
- Var ska avlopp/golvbrunn vara placerat?

Under uppstartsmötet lämnas nyckeln över (om det är aktuellt). Kom gärna överens om andra praktiska saker som vad som är okej att hantverkarna gör i bostaden. Är det okej att de använder köket för att värma mat? Alla små detaljer som man kan komma på är viktiga för att undvika obehagliga överraskningar.

9 Slutbesikting.

Nu är ditt badrum (nästan) helt klart!

Äntligen, men ska man vara helt nöjd nu? Förhoppningsvis, men att genomföra en slutbesikning ger en bekräftelse på att arbetet är korrekt utfört. Det är oftast väl investerade pengar och i förhållande till hela investeringen så är en billig försäkrans kostnaden för en slutbesikning ligger i dagsläget på ca 7.000kr (geografiska skillnader kan förekomma). En oberoende besiktningsman kontrollerar då ett antal punkter som exempelvis att fallet mot golvbrunnen är korrekt, att tätskikten följer reglerna så att det inte blir fuktskador, att fogning är rätt utfört etc. Är något fel så vill man veta det direkt så att det kan åtgärdas innan något större, och mer kostsamt, problem inträffar.

Man kan också välja en mer utförlig flerstegsbesikning. Den kostar ungefär det dubbla, men då ingår även delbesikningar under själva renoeringen. En lista på godkända, certifierade besiktningsmän i ditt område går att hitta på [sbr.se](https://www.sbr.se).

Har du fler frågor?
Tveka inte att kontakta oss
på KakelDesign

**kakel
design**